PROPOZYCJE DOSTOSOWAŃ WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
DLA UCZNIÓW SŁABOSŁYSZĄCYCH

OGÓLNE WYTYCZNE	• nauczyciel w pracy z uczniem dostosowuje wymagania edukacyjne w zakresie wskazanym przez poradnię w opinii oraz na podstawie własnych obserwacji, • dostosowanie wymagań dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania, • dostosowanie nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną, • dostosowanie wymagań nie oznacza pomijania haseł programowych, lecz ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych (zgodnie z zaleceniem poradni); wyznaczony zakres wiedzy i umiejętności powinien dać uczniowi szansę na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego, • w pracy z uczniem posiadającym opinię stosuje się zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania nawet niewielkich sukcesów dydaktycznych
JĘZYK POLSKI	• wyznaczenie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, aby mógł jednocześnie obserwować jego wypowiedzi i wypowiedzi innych dzieci, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości (ok. 1,5 – 2 m), • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, • udzielanie pomocy w bieżącej pracy na lekcji, • wspomaganie przekazu słownego przedstawieniem na tablicy tematu, planu czy kluczowych słów odnoszących się do omawianych treści (wizualizacja przekazu), • odwoływanie się do analogii i konkretów w procesie przekazywania najważniejszych informacji, • stosowanie zasady poglądowości, • formułowanie krótkich, jednoznacznych, zrozumiałych, zwięzłych i precyzyjnych komunikatów słownych, • stosowanie powtórzeń, udzielanie wskazówek, • częste podsumowywanie wypowiedzi innych uczniów,

	• sprawdzanie poziomu rozumienia poleceń, • monitorowanie tempa pracy
JĘZYK ANGIELSKI	• zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca blisko nauczyciela (np. w pierwszej ławce od strony okna), • umożliwienie odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji w celu ułatwienia rozumienia ich wypowiedzi, • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji, • eliminowanie zbędnego hałasu, • sprawdzanie rozumienia poleceń kierowanych do całej klasy, • w przypadku trudności zapewnienie dodatkowych wyjaśnień, inne formułowanie poleceń, używanie prostego, znanego dziecku słownictwa; wskazanie sposobu wykonania polecenia przez inne dziecko, siedzące obok w ławce
JĘZYK NIEMIECKI	• zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca blisko nauczyciela (np. w pierwszej ławce od strony okna), • umożliwienie odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji w celu ułatwienia rozumienia ich wypowiedzi, • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji, • eliminowanie zbędnego hałasu, • sprawdzanie rozumienia poleceń kierowanych do całej klasy, • w przypadku trudności zapewnienie dodatkowych wyjaśnień, inne formułowanie poleceń, używanie prostego, znanego dziecku słownictwa; wskazanie sposobu wykonania polecenia przez inne dziecko, siedzące obok w ławce
HISTORIA	• wskazanie miejsca w pracowni ułatwiającego prawidłowy odbiór treści zapisanych na tablicy, • zezwalanie na korzystanie z pomocy innych uczniów,

	• mówienie w sposób wyraźny, używanie normalnego głosu i intonacji, • w trakcie komunikowania się z uczniem kierowanie się w jego stronę, • stałe upewnianie się, czy polecenia kierowane do klasy są właściwie rozumiane przez ucznia, • dbanie o spokój i ciszę w klasie, • umożliwianie odwracania się w kierunku kolegów odpowiadających na lekcji w celu ułatwienia rozumienia ich wypowiedzi (czytanie z ust, słuchanie uchem lepiej słyszącym), • w trakcie wyjaśniania nowych, abstrakcyjnych pojęć kontrolowanie poziomu poprawności ich rozumienia, • stopniowanie trudności i wydłużanie czasu pracy, • podczas zapoznawania ucznia z nowym materiałem sięganie po pomoce pozwalające na odbiór treści jak największą liczbą kanałów percepcyjnych (wzrokowy, słuchowy, kinestetyczny, kinetyczny), • udzielania wsparcia podczas realizacji ćwiczeń interpretacyjnych, analizy tekstu źródłowego, • aktywizowanie dziecka do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umownych gestów, mimiki twarzy, • przy ocenie prac pisemnych nieuwzględnianie błędów wynikających z niedosłuchu (one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy), • docenianie własnej aktywność i wkładu pracy ucznia, a także jego stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność)
WOS	• wyznaczenie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, aby mógł jednocześnie obserwować jego wypowiedzi i wypowiedzi innych dzieci, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości (ok. 1,5 – 2 m), • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, • udzielanie pomocy w bieżącej pracy na lekcji, • wspomaganie przekazu słownego przedstawieniem na tablicy tematu, planu czy kluczowych słów odnoszących

	się do omawianych treści (wizualizacja przekazu), • odwoływanie się do analogii i konkretów w procesie przekazywania najważniejszych informacji, • stosowanie zasady poglądowości, • formułowanie krótkich, jednoznacznych, zrozumiałych, zwięzłych i precyzyjnych komunikatów słownych, • stosowanie powtórzeń, udzielanie wskazówek, • częste podsumowywanie wypowiedzi innych uczniów, • sprawdzanie poziomu rozumienia poleceń, • monitorowanie tempa pracy
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	• wyznaczenie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, aby mógł jednocześnie obserwować jego wypowiedzi i wypowiedzi innych dzieci, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości (ok. 1,5 – 2 m), • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, • udzielanie pomocy w bieżącej pracy na lekcji, • wspomaganie przekazu słownego przedstawieniem na tablicy tematu, planu czy kluczowych słów odnoszących się do omawianych treści (wizualizacja przekazu), • odwoływanie się do analogii i konkretów w procesie przekazywania najważniejszych informacji, • stosowanie zasady poglądowości, • formułowanie krótkich, jednoznacznych, zrozumiałych, zwięzłych i precyzyjnych komunikatów słownych, • stosowanie powtórzeń, udzielanie wskazówek, • częste podsumowywanie wypowiedzi innych uczniów, • sprawdzanie poziomu rozumienia poleceń, • monitorowanie tempa pracy
MATEMATYKA	• zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna, • wyznaczenie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, aby mógł jednocześnie obserwować jego wypowiedzi i wypowiedzi innych dzieci (odczytywanie mowy z ruchu ust), • mówienie do ucznia z bliskiej odległości (ok. 1,5 – 2 m), • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie

	naturalny, • dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu (np. zamykanie okna przy ruchliwej ulicy, unikanie szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami), • upewnianie się, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszące; w przypadku trudności zapewnienie dodatkowych wyjaśnień, formułowanie poleceń w inny sposób, używanie prostego, znanego dziecku słownictwa; wskazanie sposobu wykonania polecenia przez inne dziecko, siedzące obok w ławce, • monitorowanie tempa pracy i bieżących możliwości wykonywania kilku czynności jednocześnie (słuchanie nauczyciela, otworzenie książki, odnalezienie wskazanych ćwiczeń i treści), • zapewnienie miejsca w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie będzie pomagał uczniowi (np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.), • używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych słów), • przygotowywanie na piśmie (jeśli jest taka potrzeba) planu pracy opisującego zagadnienia poruszane w wykładzie lub poproszenie innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopią i je udostępniali, • aktywizowanie dziecka do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy, • częste zwracanie się do dziecka niesłyszącego, zadawanie pytań w celu mobilizowania go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwienia mu lepszego zrozumienia tematu, • przy ocenie prac pisemnych nieuwzględnianie błędów wynikających z niedosłuchu, • przy ocenie osiągnięć ucznia docenianie własnej aktywność i wkładu pracy ucznia, a także jego stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność); uczeń niedosłyszący jest w stanie opanować konieczne i podstawowe wiadomości zawarte w programie nauczania, ale wymaga to od niego znacznie więcej czasu i wkładu pracy w porównaniu z uczniem słyszącym

FIZYKA	• właściwe umiejscowienie (uczeń, będąc blisko nauczyciela, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust), • umożliwienie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji w celu ułatwienia lepszego zrozumienia ich wypowiedzi, • dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu (zamykanie okna przy ruchliwej ulicy, unikanie szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami)
CHEMIA	• zapewnienie odpowiedniego oświetlenia w sali lekcyjnej, • umiejscowienie ucznia blisko nauczyciela, jak najbliżej tablicy, • umożliwienie odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji w celu ułatwienia rozumienia ich wypowiedzi, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości, z twarzą zwróconą w jego stronę, • udostępnianie prac pisemnych (testów, sprawdzianów, kartkówek) w wersji powiększonej; wyróżnianie ważnych treści za pomocą markera, • dbanie o spokój i ciszę w klasie i eliminowanie zbędnego hałasu, np. przez zamknięcie okna przy ruchliwej ulicy, • preferowanie wypowiedzi ustnych, rzadziej pisemnych
BIOLOGIA	• zapewnienie miejsca w pierwszej ławce blisko nauczyciela, • dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu (zamykanie okna przy ulicy, unikanie szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami), • zapewnienie miejsca w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie będzie pomagał uczniowi (np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.), • umożliwienie odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji w celu lepszego zrozumienia ich wypowiedzi, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości, z twarzą zwróconą w jego stronę; unikanie gwałtownych ruchów głową, nadmiernej gestykulacji, • w przypadku trudności ze zrozumieniem polecenia udzielanie dodatkowych wyjaśnień, formułowanie poleceń w inny sposób, używanie prostego, znanego dziecku

	słownictwa, • odwoływanie się do analogii, konkretów, • formułowanie krótkich, jednoznacznych, zrozumiałych, zwięzłych komunikatów, • używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (zapisywanie nowego tematu, planu lub kluczowych słów związanych z tematem lekcji; nowych i ważniejszych słów, itp.), • zwracanie się do ucznia, zadawanie pytań w celu mobilizacji do lepszej koncentracji uwagi i lepszego zrozumienia tematu, • przy ocenie prac pisemnych nieuwzględnianie błędów wynikających z niedosłuchu, • przy ocenie osiągnięć docenianie aktywności i wkładu pracy, stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność)
GEOGRAFIA	• posadzenie ucznia w takim miejscu, które zapewni dobry odbiór informacji zapisanych na tablicy, • stworzenie optymalnych warunków odbioru mowy w klasie szkolnej, • mówienie do ucznia w sposób wyraźny, używanie normalnego głosu i intonacji, • zadbanie o spokój i ciszę w klasie, • wyjaśnianie pojęć nieznanych, abstrakcyjnych, • stopniowanie trudności zadań i wydłużanie czasu pracy, • sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału, • nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych błędów wynikających z niedosłuchu, • docenianie aktywność ucznia, jego wkładu pracy, a także stosunku do obowiązków szkolnych
PRZYRODA	• posadzenie ucznia w takim miejscu, które zapewni dobry odbiór informacji zapisanych na tablicy, • stworzenie optymalnych warunków odbioru mowy w klasie szkolnej, • mówienie do ucznia w sposób wyraźny, używanie normalnego głosu i intonacji, • zadbanie o spokój i ciszę w klasie, • wyjaśnianie pojęć nieznanych, abstrakcyjnych, • sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii

	materiału, • nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych błędów wynikających z niedosłuchu, • docenianie aktywność ucznia, jego wkładu pracy, a także stosunku do obowiązków szkolnych
MUZYKA	• zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca w pierwszej ławce, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości, z twarzą zwróconą w jego stronę; unikanie gwałtownych ruchów głową, nadmiernej gestykulacji, • dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu, • upewnianie się, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszące; w przypadku trudności zapewnienie dodatkowych wyjaśnień, formułowanie poleceń w inny sposób, używanie prostego, znanego dziecku słownictwa; wskazanie sposobu wykonania polecenia przez inne dziecko, siedzące obok w ławce, • używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (zapisywanie nowego tematu, planu lub kluczowych słów związanych z tematem lekcji; nowych i ważniejszych słów, itp.), • aktywizowanie dziecka do śpiewania czy gry na instrumencie na miarę jego możliwości, • wydłużenie czasu na nauczenie się tekstu piosenki (respektowanie wolniejszego tempa pracy), • przy ocenie prac pisemnych dziecka (np. zapis nut na pięciolinii) nieuwzględnianie błędów wynikających z niedosłuchu, • przy ocenie osiągnięć docenianie własnej aktywność i wkładu pracy ucznia, a także jego stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność)
PLASTYKA	• wyznaczenie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, aby mógł jednocześnie obserwować jego wypowiedzi i wypowiedzi innych dzieci, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości (ok. 1,5 – 2 m), • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie

	naturalny, • udzielanie pomocy w bieżącej pracy na lekcji, • wspomaganie przekazu słownego przedstawieniem na tablicy tematu, planu czy kluczowych słów odnoszących się do omawianych treści (wizualizacja przekazu), • odwoływanie się do analogii i konkretów w procesie przekazywania najważniejszych informacji, • stosowanie zasady poglądowości, • formułowanie krótkich, jednoznacznych, zrozumiałych, zwięzłych i precyzyjnych komunikatów słownych, • stosowanie powtórzeń, udzielanie wskazówek, • częste podsumowywanie wypowiedzi innych uczniów, • sprawdzanie poziomu rozumienia poleceń, • monitorowanie tempa pracy
TECHNIKA	• dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych ucznia, • zapewnienie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, w pierwszej ławce, • formułowanie krótkich, zrozumiałych i starannie wyartykułowanych poleceń, • wydawanie poleceń, stojąc „twarzą w twarz" z uczniem, • sprawdzanie poziomu rozumienia poleceń, • podczas mówienia unikanie chodzenia po sali, • dbanie o minimalizowanie hałasu w sali, • wydłużanie czasu podczas pisania prac pisemnych, • podczas oceniania branie pod uwagę stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłku, • ocenianie wkładu pracy w wykonanie ćwiczeń, • ocenianie rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, • stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwał i zachęt, • formułowanie krótkich, konkretnych wypowiedzi, • naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze
INFORMATYKA	• wyznaczenie uczniowi miejsca blisko nauczyciela, aby mógł jednocześnie obserwować jego wypowiedzi i wypowiedzi innych dzieci, • mówienie do ucznia z bliskiej odległości (ok. 1,5 – 2 m), • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy,

	• mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, • udzielanie pomocy w bieżącej pracy na lekcji, • wspomaganie przekazu słownego przedstawieniem na tablicy tematu, planu czy kluczowych słów odnoszących się do omawianych treści (wizualizacja przekazu), • odwoływanie się do analogii i konkretów w procesie przekazywania najważniejszych informacji, • stosowanie zasady poglądowości, • formułowanie krótkich, jednoznacznych, zrozumiałych, zwięzłych i precyzyjnych komunikatów słownych, • stosowanie powtórzeń, udzielanie wskazówek, • częste podsumowywanie wypowiedzi innych uczniów, • sprawdzanie poziomu rozumienia poleceń, • monitorowanie tempa pracy
WYCHOWANIE FIZYCZNE	• uwzględnianie trudności ucznia, • udzielanie pomocy, wsparcia, dodatkowego instruktażu; naprowadzanie, pokazywanie na przykładzie, • dzielenie zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania go „malutkimi krokami”, • niezmuszanie do wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność, • wydłużanie czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwe udzielanie instruktażu, • niekrytykowanie, nieocenianie w sposób negatywny na forum klasy, • podczas oceniania branie pod uwagę przede wszystkim stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłku, przygotowania do zajęć (np. strój sportowy), • włączanie do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szanse wykazać się umiejętnościami i odnieść sukces
RELIGIA	• zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca blisko nauczyciela (np. w pierwszej ławce od strony okna), • umożliwienie odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji w celu ułatwienia rozumienia ich wypowiedzi, • w czasie mówienia unikanie chodzenia po sali, stawania na tle okna, odwracania się do tablicy, spuszczania głowy, • mówienie w sposób wyraźny i jednocześnie możliwie naturalny, unikanie gwałtownych ruchów głową czy

	nadmiernej gestykulacji, • eliminowanie zbędnego hałasu, • sprawdzanie rozumienia poleceń kierowanych do całej klasy, • w przypadku trudności zapewnienie dodatkowych wyjaśnień, inne formułowanie poleceń, używanie prostego, znanego dziecku słownictwa; wskazanie sposobu wykonania polecenia przez inne dziecko, siedzące obok w ławce